

Zadružništvo - steber našega gospodarstva

Z občnega zbora Zveze slovenskih zadrug — Zaslužni zadružniki so bili odlikovani

Kakor običajno proti koncu vsakega leta so se tudi minulo soboto zbrali v Delavski zbornici v Celovcu slovenski zadružniki na redni letni občni zbor Zveze slovenskih zadrug. Včlanjene hranilnice in posojilnice, blagovne zadruge in druge zadružne ustanove so poslale svoje pooblaščenec zastopnike, da v skupnem razmotrivanju pregledajo in ovrednotijo prizadevanja in uspehe svoje zadružne centrale, pa tudi pomanjkljivosti in težkoče, s katerimi se ima boriti pri svojem delu.

»Zadružništvo — steber našega gospodarstva« je bila vodilna misel občnega zbora, poudarjena tudi s transparentom na pročelju dvorane, simbolično okrašenem s slokimi jelkami, smrekami in mladimi bori iz naših krajev, koder je že dolgo zakoreninjena in naj še naprej raste in poganja nove vršičke in veje zadružna misel.

Po otvoritvenih in pozdravnih besedah, ki jih je zbranim zadružnikom spregovoril predsednik Zveze slovenskih zadrug Florijan Lapuš, so si zborovalci ob čitanju zapisnika zadnjega občnega zbora ponovno predložili zaključke in smernice, ki so si jih zadali pred letom dni in tako lahko primerjali, v koliko jih je bilo mogoče že uresničiti in v koliko se je med letom izkazala potreba skrbnega prilagajevanja spremembam, ki nastajajo v splošnem gospodarskem razvoju.

V poročilu upravnega odbora je poslednjič podpredsednik Zveze dr. Mirt Zwitter najprej na široko orisal gospodarski razvoj in položaj ter pokazal kako le-ta nujno vpliva tudi na naš zadružni organizem — del njegovih tozadevnih izvajanj objavljamo posebej na uvodniškem mestu pod naslovom »Gospodarske perspektive ob koncu leta« — nato pa je izčrpno analiziral in tudi s številkami podkrepil razvoj in stanje naših zadrug na hranilnično-kreditnem področju in na sektorju blagovnega prometa, obratovanje obeh zadružnih žag v Železni Kapli in Drevljah ter ostalih v Zvezo včlanjenih organizacij. Poročilo je izzvenelo v ugotovitvi, da se je Zveza skušala gibati v okviru lani začrtanega programa in da bo tudi v bodoče treba stremeti za modernim potrebam prilagojenim poslovanjem včlanjenih zadrug ter še bolj skrbeti za osebno izgraditve zlasti tudi mlajšega zadružnega kadra, oboje iz vidika, da je v naše zadružništvo še marsikod mogoče pritegniti več dnevnega denarnega krogotoka in manjše ali večje prihranke, s čimer bi dobile naše hranilnice in posojilnice širšo bazo, posamezne zadruge pa bi mogle laže uresničiti tudi nekaj skromnih investicijskih želj.

Poročilo nadzornega odbora je podal njegov predsednik dr. Franc Petek, ki se je ob tej priložnosti še posebej zahvalil vsem odbornikom in nameščencem za vestno izvrševanje prevzetih dolžnosti.

Začetno bilanco v šilingih in letne račune je obrazložil podpredsednik Zveze Tomo Kunčič. Po skupni razpravi in soglasni odobritvi poročil je občni zbor sklepal še o blagovnih povračilih in uporabi čistega dobička, v upravni in nadzorni odbor pa je v glavnem spet izvolil dose-danje odbornike.

Zbrani zadružniki so tudi počastili spomin letos umrlega staroste slovenskega

zadružništva na Koroškem, prelata msgr. V. Podgorca, ki je med prvimi zasadil lopato na zadružnem polju.

Med zborovanjem je predsedstvo Zveze podelilo vrsti zaslužnih in vzornih zadružnikov umetniško izdelano diplomo: »Priznanje dr. Valentina Janežiča«. V zlati barvi izdelano odlikovanje sta prejela dr.

Deželni glavar Wedenig:

**Ne iščimo le tistega, kar nas loči,
marveč v prvi vrsti tisto, kar nas druži**

V tem tednu je zasedal koroški deželni zbor, ki je obravnaval posamezne postavke deželnega proračuna za leto 1957. Med razpravo, ki je bila v splošnem dokaj stvarna, se je ponovno izkazalo, da OVP ni le v tisku, marveč tudi v deželnem zboru na čelu gonje proti dvojezični šolski odredbi. Zato je tudi poslala pri proračunski razpravi o šolstvu na govorniški oder znanega dr. Wolfganga Mayrhoferja in »slavista« dr. Valentina Einspielerja. Prvi je pogruntal, da baje odredba o dvojezičnem šolstvu nikdar ni postala veljavna, ker baje ni bila v redu objavljena. Nam je do danes samo znano in to iz ust OVP-jevskega predsednika parlamenta in nekdanjega ministra za pouk, da je že ustavno sodišče ugotovilo, da gre pri odredbi za ustavni zakon, ki ga deželni zbor ne more iz lastnega spreminjati.

Ob tem dejstvu se nam zdi tembolj čudna ta nova ugotovitev, ki jo je po besedah FPO-poslanca dr. Knausa kot predsednika manjšinskega odbora baje ugotovil manjšinski odbor, ki je po tej izjavi tudi drugače našel sporazumno rešitev za to vprašanje.

Dr. Einspieler pa se je v svojem iznašanju, kjer je povedal, da je »Windischer« in da je zato proti dvojezični šoli, katero je treba odpraviti in na mesto teritorialnega načela postaviti personalno načelo, predzrnil celo tako daleč, da je očital deželnemu glavarju, da pri razgovorih na Dunaju ni pokazal onega zadržanja, kakršno je od njega pričakovala dežela. Na koncu je citiral proglas koroškega deželnega zbora iz leta 1919, ko je iz št. Vida zagotovil ljudem dvojezičnega ozemlja svojo hvaležnost.

Nehote se mora ob tem sklicevanju na mrtve človek smehljati. Zakaj tako daleč v preteklost, g. dr. Einspieler? Zakaj niste raje citirali proglas koroškega deželnega zbora z dne 28. januarja 1947, ko je kot

Franc Petek in Tomo Kunčič, 20 zadružnikov je prejelo odlikovanja v srebrnem tisku, diplome v zelenem pa 32 zadružnikov. Za počastitev se je v imenu vseh odlikovancev zahvalil dr. Petek ter pri tem zlasti mladini predložil veliki pomen zadružništva tudi za bodoči razvoj koroških Slovencev.

govornik enodušnega deželnega zbora starosta OVP g. Ferlitsch ljudem dvojezičnega ozemlja slovesno zagotovil ureditev in spoštovanje dvojezičnega šolstva!

Toda tudi verjetno še ni zapisano v kaki knjigi, g. dr. Einspieler pa se na to verjetno ne spominja, ker se je tedaj še navduševal za slavistiko in se izpopolnjeval v tej stroki tudi še na tečajih v Ljudski republiki Sloveniji v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji. Na žalost je tudi na to pozabil, ko je napadal postavko o kulturni izmenjavi med narodi — sosedi.

Zato je g. deželni glavar v svojem govoru na te napade upravičeno opozoril mladega poslanca, da je bil v tistem času pač še mlad in daleč stran od reševanja koroškega vprašanja, ki zahteva predvsem tudi malo državno-politične modrosti. Prav o vprašanju dvojezičnega šolstva — je naslovil ostre besede na dr. Mayrhoferja in dr. Einspielerja — se še preveč bese-diči in kvanta. To vprašanje se ne more reševati za gostilniško mizo, marveč v parlamentu in deželnem zboru. Če že nočete priznati besed drugih, verujte vsaj svojim ministrom, ki so odklonili, da bi se vključili v volilno borbo na Koroškem, ker se niso hoteli pustiti stalno atakirati v tem vprašanju.

Toda tudi v deželi — je nadaljeval deželni glavar — bomo morali brezstrastno pristopiti k reševanju vprašanja. Ne srāmujem se priznati, da so bili moji predniki Slovenci, da je bila verjetno tudi moja mati Slovenka. Tudi Schumyjeva mati je bila Slovenka! Ne iščimo le tistega, kar nas loči, marveč v prvi vrsti tisto, kar nas druži. Ne mine teden, ko se ne priliva neke v kakem kotu dežele olje v ogenj. Prebivalstvo samo je mirno, toda vedno spet so na delu nekateri hujskači. Če ne bomo našli volje, če ne bomo zmogli notranje pripravljenosti za medsebojno spoštovanje in razumevanje, kljub najboljšim paragrafom rešitev ne bo mogoča.

Gospodarske perspektive

ob koncu leta

(Iz referata dr. Mirta Zwitterja na občnem zboru ZSZ)

Splošni razvoj gospodarstva v letu 1956 nikakor ni bil miren. Ne v svetu splošno in ne v naši državi. Nemiri v Afriki, na Cipru in Srednjem vzhodu, v novejši dobi še posebno dogajanje ob Sueškem prekopu ter na Madžarskem zapuščajo občutne posledice v gospodarstvu. Vsaka motnja tržišč vpliva na trgovino in posledica teh dogodkov je naraščanje cen. Naj omenim samo dva primera, ki jih naša zadružna organizacija neposredno občuti: Nemiri v Severni Afriki, na Srednjem vzhodu so povzročili občuten zastoj pri odprodaji mehkega lesa, rezanega in še posebno stavbenega, kar je vplivalo na padanje cen omenjenega blaga. Nasprotno pa v zadnjih tednih vse naše blagovne zadruge občutijo zastoj pri uvozu krmil, ker dogodki na Madžarskem zapirajo vodno pot po Donavi, ki je za masovne produkte iz Podonavja nacinenejša. Najhuje občutimo pomanjkanje kornu iz Romunije in mnogo kmetov bo moralo predčasno prodati za pitanje pripravljene prašiče.

Pa tudi notranji dogodki so motili v letu 1956 mirni razvoj v gospodarstvu. Spomladi smo imeli volitve, o katerih se je splošno pisalo, da so posledica huiših nasprotij in nesoglasij glede predvidenih gospodarskih ukrepov vladne koalicije; stabilnost denarja, kreditna politika, usmerjanje državnih denarjev, podržavljena podjetja, izvoz lesa, cena mleku itd. so bile volilne parole... Kot rezultat izida volitev pa so nato sledila povišanja cen, nato zahteve višjih mezd, pa zvišanje cen mleku in kruhu. Tem porastom cen spet nove nevarnosti za stabilnost denarja, nove in še strožje omejitve kreditov in končno ponovne zahteve po zvišanju mezd in cen...

Kljub naši malosti ne živimo izven vsega tega dogajanja, baš nasprotno: čim manjši si — tem prej te zadene vsak zastoj in skok cen; čim primitivnejši je ustroj našega gospodarjenja — tem bolj smo na milost in nemilost izročeni nevarnosti krize.

Samopomoč kmetijstva je močna opora tudi za nas. Kot primer, da se dajo doseči lepi uspehi, nekaj številke: Od leta 1947 so poskočili pri kmečkih zadrugah v Avstriji naloženi denarji od 365 milijonov šilingov na 2.533,3 milijona ob koncu leta 1955! Naslednje številke pa nam povedo, da je kmetijstvo prepričano samo sebi: Leta 1955 je izviralo nad 63% vseh kmetu danih posojil od lastnih kmečkih zadrug, medtem ko je samo 8,4% vseh kreditov Avstrije v tem letu veljalo kmetijstvu (leta 1950 celo samo 5%).

Kako veliki napori in s tem uspehi samopomoči so dosegli v ob dobri organizaciji in splošnem sodelovanju, naj pove še primer male Predarlske ob letošnjem »Dnevu varčevanja«. V enem dnevu so tamošnje hranilnice in posojilnice zbrale 3.420.000 šilingov novih vlog.

Kljub vsem tem številkam pa je položaj podeželja v Avstriji danes ogrožen. Treba je namreč upoštevati tudi drugo vrsto podatkov statistike: 24% kmečkih obratov je manjši od 2 ha, nadaljnjih 24% obsega manj kot 5 ha, 37% pa jih ima površine pod 20 ha! Po podatkih se poslovni vsak dan 35 ljudi od kmetijstva, namreč 5 kmetijskih delavcev in 30 kmečkih otrok!

Avstrijska agrarna politika je danes v precepu, ker se noče ločiti od predstave, da se da ta splošni razvoj, ki je posledica gospodarskega in tehničnega razvoja v svetu, zadržati z omiljevalnimi frazami in navidezno s pomočjo v obliki subvencij — samo da bi se neizogibni proces zavlekel in omogočil gospodujoči plasti uveljavljanje na podlagi velike številčnosti za obstoj se boreče kmečke raje, ki je potem odvisna od vseh teh čudodelnih pomočnikov, ki zahtevajo zato pomoč pri volitvah spet z novo obljubo rešitve v obliki subvencij!

Kljub vsemu postaja razvoj iz dneva v dan bolj neizprosni in že so se začeli oglašati novi operaterji kmeta. Vse glasnejša postaja pozornemu poslušalcu zahteva: proč z malimi — na račun okrepitev velikih. Pri tem računajo vsak po svojem optimalno velikost posestva. Mislim, da vemo, kaj pomenijo takšni načrti za nas in naše ljudstvo. Že enkrat so uresničevali Erbhoje po naši zemlji in ugotovili, da nismo niti vredni niti sposobni več za poklic, ki so ga dolga stoletja prepustili raji.

Nočem biti prerok črnih dni. Rad bi samo

Vesele praznike in uspešno novo leto 1957 vsem naročnikom, sotrudnikom in čitateljem »Slovenskega vestnika« želita

uredništvo in uprava



Izredni občni zbor

Zveze slovenskih izseljencev

Kokor smo zvedeli, bo imela Zveza slovenskih izseljencev v četrtek, dne 3. januarja 1957 izreden občni zbor, na katerem bodo zavzeli stališče do nerazumljivega odnosa oblasti do vprašanja koroških slovenskih izseljeniških žrtv fašizma. Občni zbor bo začel zasedati ob 9. uri predpoldne v dvorani I celovške Delavske zbornice.

nakazal, da moramo računati z razvojem v svetu. Ugotovil bi rad, da je rešitev malih eksistenc samo v skupnosti, ki jim omogoča napredek in poveča možnosti borbe, ker dovoljuje mehanizacijo, specializacijo in delitev dela, strnjen nastop na tržišču in s pomočjo predelave boljše tržne izkupičke. Poleg tega pa nam nudi še zaposlitev kmečkih ljudi, ki morajo sicer iz naših krajev v tujino. Tehnični napredek, ki si ga vsled malosti in ob visoki ceni naprav ne moremo posamič privoščiti, posameznika samo bolj pogreza v propadanje. V rokah skupnosti pa omogoča pomenitev in celo boljše rezultate produkcije na malih obratih, kakor na velikih posevkih. To dokazujejo kmetje v Švici, in Danskem in Holandskem!

Morda kdo reče, kaj vse to za nas in naše razmere? Res je, da je težavno primerjati gospodarsko stanje naše zemlje s pokrajinami, ki žive življenje po volji domačega ljudstva. Tam se najde pomoč in ravnovesje — mi pa smo danes že kar javno priznana polkolonija...

Kako drugače je razumeti vse razne pozive in parole o „gospodarski pomoči južni Koroški“? Ravno v zadnjih tednih in dneh smo ponovno pričali, kako silno se razlikujejo volilne parole in obljube od stvarne volje do uresničenja enakopravnosti našega ozemlja: plibeška železnica, dravske elektrarne pri Metlovem, sodobne ceste po Rožu. Podjuni in Gurah in ob naših lepih jezerih očitno počivajo še nekeje daleč v zaprašenih aktih. Očitno pa nam skušajo s propagando o naši zaostalosti vzeti še tisto malo tujskega prometa, ki ga privabi lepota naše zemlje in pridnost našega ljudstva! To naj bo tukaj javno in nedvoumno povedano vsem, ki se nepozvani in nepoklicani postavljajo za advokate našega ozemlja, čeravno niso pri nas doma. Mi ne zahtevamo in ne prosimo raznih pomoči — brezpogojno pa terjamo enakopravnost in svoje pravice! Delati znamo sami, saj nam tudi doslej nihče nič ni dal, stalno pa so odnašali: zemljo, njena bogastva in celo dušo in kri naših ljudi! Naj bo konec temu, pa bo konec tudi siromaštva in stiske na naši zemlji!

GOSPODARSKI DROBIŽ

Modernizacija jugoslovanskih železnic

Uprava jugoslovanskih železnic je sklenila, da bodo jugoslovanske tovarne v bodoče izdelovale samo električne lokomotive z zmogljivostjo 2000 kW. Takšna lokomotiva naj bi dosegla brzino 120 kilometrov na uro. Graditev parnih železniških strojev bodo opustili. Železnice bodo nabavile 60 električnih lokomotiv. Danes je v Jugoslaviji 156 km elektrificiranih prog. Po vojni so elektrificirali 54 km železnic. V načrtu je elektrifikacija prog Jesenice—Ljubljana in Ljubljana—Zagreb.

Pokrajinska bolniška blagajna skrbi za zdravje zavarovancev

Na občnem zboru Pokrajinske bolniške blagajne za delavce in nameščence so uvodoma obravnavali težavno finančno vprašanje avstrijskih bolniških zavarovalnic. Pregled o vzrokih tega pojava, ki so različnega značaja je podal dvorni svetnik dr. Steinbach, zastopnik Glavne zveze. Predsednik nadzornega odbora, državni poslanec dr. Weissmann, je poročal o poslovanju blagajne v letu 1955. Med drugim je dejal, da je bila leta 1955 ugodna konjunktura na delovnem trgu. Skupni prejemki blagajne so v navedenem poslovnem letu za 10,18 milijona šilingov presegle prejemke v prejšnjem poslovnem letu. Na drugi strani pa so izdatki narasli za 18 milijonov šilingov. Posebna neskladnost se je pokazala pri računu prejemkov in izdatkov za bolniško zavarovanje rentnikov in družin vojnih žrtev.

Skupni izdatki bolniške blagajne v minulem poslovnem letu so znašali ogromno vsoto okoli 105 milijonov šilingov. Najvažnejše postavke izdatkov so naslednje: zdravniški stroški 19.664.000 šil., zdravila 15.618.000 šil., bolnišnice 20.109.000 šil., dnevnice za bolnike in družine 21.808.000 šil., materinska pomoč 6.013.000 šil., in zdravljenje zob ter transportni stroški 11.464.000 šilingov.

Predsednik Schmidt je podal zanimivo poročilo o napetem finančnem položaju

blagajne in o pogajanjih z zdravniki, zobozdravniki ter o investicijah, ki so predvidene za prihodnji čas. Končno se je zahvalil direkciji in vsem nameščencem za njihovo požrtvovalno delo, ki so ga zmagovito kljub temu, da je zelo naraslo. Posebno mnogo dela je nastalo pri izvedbi zakona o splošnem socialnem zavarovanju. Dejal je, da je že za prve januarne dni prihodnjega leta predvideno posvetovanje, na katerem bodo temeljito prereševali vse možnosti o sredstvih in poteh za izboljšanje finančnega položaja blagajne.

Naraščanje brezposelnosti v Zahodni Nemčiji

Državna ustanova za posredovanje dela in za breposelno zavarovanje v Nürnbergu navaja, da je število brezposelnih v Zahodni Nemčiji naraslo od konca oktobra do konca novembra za 215.022 oseb ter je doseglo število 641.373. Med temi brezposelnimi je bilo 379.713 moških in 261.660 žensk. Ugotavljajo, da je narasla brezposelnost predvsem zaradi tega, ker so morali zaradi vremenskih razmer prekiniti številna zunanja dela. Najmočnejše so prizadeti gradbeni delavci in delavci v kmetijstvu in gozdarstvu.

Iz življenja gradiščanskih Hrvatov na Dunaju

Že od nekdanj si mnogo gradiščanskih Hrvatov išče zaposlitev in zaslužek na Dunaju. Tu živi in dela zlasti mnogo gradiščanske hrvatske mladine.

V velemestu je seve velika nevarnost, da se hrvatski življenjski utaplja in porazgubi v tujem okolju. Za mnoge dunajske Hrvate pa predstavlja Hrvatsko gradiščansko kulturno društvo na Dunaju tisto družabno in kulturno zatočišče, ki jim pomaga ohranjati in gojiti živo povezavo z jezikom in življenjem svoje rodne domovine.

Kakor poroča glasilo gradiščanskih Hrvatov »Naš Tajednik«, je imelo Hrvatsko gradiščansko kulturno društvo na Dunaju pred kratkim svoj letošnji občni zbor. Iz pregleda dejavnosti v minulem letu je razvidno, da se je društvo poleg vsakonedeljskih družabnih plesnih prireditev udeleževalo tudi na narodnem in kulturnem področju. V svoji društveni dvorani je z velikim uspehom priredilo dve krajši igri, podpiralo je kulturno delo, med drugim je poklonilo za Hrvate na Madžarskem nekaj knjig, za tiste šolske otroke, ki sami tega ne zmorejo, pa plačuje naročnino za hrvatski šolski list »Mladost«.

Za svojo posebno nalogo si je društvo tudi za naprej postavilo gojitev hrvatskih

narodnih in novih umetnih pesmi. Uspešno mu je ne samo razširilo nove hrvatske pesmi po vsem Gradiščanskem, marveč tudi mnogo narodnih, ki so bile prej znane samo po nekaterih gradiščanskih krajih. Zelo delavna je bila tudi športna sekcija društva.

Dočim so prej kdaj zlasti hrvatski študentje na Dunaju v prvi vrsti skrbeli za živahne kulturne in družabne prireditve dunajskih Hrvatov, se sedaj, kot je bilo z obžalovanjem izraženo na občnem zboru, izobraženci premalo udeležujejo v društvenem delu, ki zato sloni predvsem na ramenih delavcev in nameščencev, zaposlenih in živčih na Dunaju.

Med največje družabne prireditve Hrvatskega gradiščanskega kulturnega društva na Dunaju spada tradicionalni »Hrvatski ples«, ki se je že tako udomačil in uveljavil, da ga bodo tokrat priredili v vseh dvorinah dunajskega Koncertnega doma. Računajo, da bodo na to prireditev prišle z Gradiščanskega tudi številne folklorne skupine v živopisnih, slikovitih hrvatskih narodnih nošah, ki jih bo verjetno avstrijska televizija snemala za svoje televizijske oddaje, navzoč pa bo tudi dunajski radio in menda celo Radio Zagreb.

Lojze Ude:

TEORIJA O VINDIŠARJIH

(Osnutek kritične razprave)

Celovski gimnazijski profesor dr. V. Einspieler, ki pravi, da je „Windischer“, je govoril o vindišarskem problemu na zborovanju Evropske mladine sredi februarja 1956 v Celovcu. Po eni objavi njegovega govora so mu „Windische“ samosvoj narodni, ki le nima svoje inteligence, ker se mu vsa inteligenca ponemčuje („Kl. Zeitung“, 16. febr. 1956: „Die Tragik der Windischen ist es, dass sie keine geschulte Intelligenz haben, weil diese in der deutschen Intelligenz aufgeht“), sicer pa da se razlikuje od Slovencev po svoji nemško-avstrijski državni zavesti. Druga, od Einspielera podpisana objava ne omenja besed obžalovanja, da se inteligenca „vindišarjev“ ponemčuje, temveč ugotavlja razliko med Slovenci in „Windische“ tako-le: „V narodu mejnega ozemlja sta se izoblikovali dve smeri. Medtem ko je ena smer postavljala v ospredje nacionalnokulturni moment in iskala z vsemi silami naslonitev na Ljubljano, so se v drugi smeri oglasile teritorialnohistorične sile. Druga smer je iskala naslonitev na nemški kulturni krog in se je priznala raje za nemško ali „windisch“, kakor pa da bi pristala na raztrganje domovine“ („Volkszeitung“, 28. febr. 1956: „Es entstanden inner-

halb des Grenzlandvolkes zwei Richtungen. Während die eine Richtung das National-Kulturelle in den Vordergrund stellte und mit allen Kräften Anlehnung an Laibach suchte, meldeten sich in der anderen Richtung die territorial-historisch denkenden Kräfte. Diese zweite Richtung suchte Anlehnung an den deutschen Kulturkreis und bekannte sich lieber als deutsch oder windisch, bevor sie zur Zerreissung der Heimat ihr Einverständnis gab“). Značilno je, da je v „Volkszeitung“ izpuščen pasus o „Windische“ kot o nekem tretjem narodniču na Koroškem, ki obžaluje, da se mu njegova inteligenca ponemčuje. In kaj je Einspielerju avstrijstvo? Govori samo o nemškem kulturnem krogu, o priznavanju k narodu itd. Za priznavanje h kateremu narodu pravzaprav gre?

Upam, da to zadostuje. Ali ne bi bilo pametno in prav, če bi se nemški Avstrijci najprvo med seboj sporazumeli, kdo so pravzaprav ti „Windische“. Kako naj se pametno razgovarjamo z njimi, če ima vsak nemško-avstrijski publicist svojo teorijo o vindišarjih. Ali ni že ta kaos na nemško-avstrijski strani

21

zadosten dokaz, da v tej miselnosti nekaj zelo bistvenega ni v redu? Mi smo govorili in še danes govorimo vedno isto: „Windische“ so Slovenci, „Windische“ je bila samo nemška označba za Slovence. „Windische“ govori slovensko. Če je toliko Slovencev, ki ne znajo brati slovenskih knjig, je temu vzrok le to, da se slovenščine na koroških šolah niso učili ali se je ne učijo v zadostni meri. Priznamo, da je na Koroškem mnogo Slovencev, ki se ne zavedajo da so Slovenci in tudi takih, ki se sramujejo svojega narodnega imena in materinskega jezika. Celotaki so, ki sovražijo svoj materinski jezik in ga v družbi z nemško-avstrijskimi nacionalisti — v imenu kakšne kulture? — preganjajo in skušajo zatreti. Vse to pa je posledica koroškega germanizacijskega sistema, zelo nasilnega, brez čuta spoštovanja za tuje jezike in narode, z dvojnimi merilom: z enim za nemško, z drugim pa za slovensko govoreče Korošce. Kar bi zase imeli za največjo krivico, to delajo s koroškimi Slovenci v prepolni meri. Vindišarstvo na Koroškem je plod nasilja, socialne revščine in umske ter moralne zmedenosti. Nemško-avstrijska družba nima nobenega razloga biti ponosna na tak rezultat svojega stoletnega nastopanja proti Slovincem, in mi nimamo nobenega razloga biti s tem zadovoljni. Iz razlogov, ki smo jih v tej razpravi skušali dobro in pošteno utemeljiti, je teorija o „Windische“ za nas eden najjasnejših dokazov za sovražne namene velikega dela nemško-avstrijske družbe proti Slovincem.

Pred drugo svetovno vojno leta 1936 je

PO ŠIRNEM SVETU

Washington. — Vlada Združenih držav Amerike je protestirala pri sirski vladi, ker ta še vedno ne dovoli, da bi popravili naftovode, po katerih dovajajo nafto iz Iraka prek Sirije do Sredozemskega morja. Ameriška vlada zahteva, naj sirska vlada nemudoma ukrene vse potrebno, da bi popravili naftovode, ki so bili poškodovani v času anglo-francoske agresije v Egiptu.

Ottawa. — Zahodna Nemčija se pogaja s Kanado o nabavi kakih 200 reaktivnih lovskih letal »Sabre« v vrednosti 66 milijonov dolarjev.

Budimpešta. — Tisk je objavil odlok prezidija LR Madžarske, po katerem so za mesec dni prepovedana sleherni zborovanja ali sprevidi brez prejšnjega policijskega dovoljenja.

New Delhi. — Od 25. februarja do 12. marca bodo v Indiji splošne volitve. Volilnih upravičencev bo okrog 95 milijonov, medtem ko jih je bilo pri zadnjih volitvah 87 milijonov. Na teh volitvah bodo izvolili 481 poslancev.

Peking. — Kitajske čete so zaključile svoj umik iz burmanskih obmejnih pokrajin. Umik se sklada s sporazumom med nekdanjim burmanskim predsednikom U Nujem ter kitajskim predsednikom Ču En Lajem o razmestitvi kitajskih čet na nekaterih spornih obmejnih področjih.

New York. — UNICEF je namenila 810.000 dolarjev za pomoč madžarskim in egiptovskim otrokom. Madžarski otroci in matere bodo dobili 700.000 dolarjev, ostanek pa bodo dobili otroci in matere, ki se bodo začasno izselili iz Port Saida.

Kairo. — Varnostne sile Organizacije združenih narodov štejejo trenutno 3700 mož. S prihodom finskega kontingenta sodeluje zdaj 8 držav s svojimi četami v mednarodnih enotah OZN na egiptovskem ozemlju.

Canberra. — Avstralski zunanji minister Richard Casey je izjavil, da bo zahodnonemški minister za zunanje zadeve Heinrich von Brentano v začetku prihodnjega leta uradno obiskal Avstralijo. Casey je dejal, da so med obema deželama vzpostavljeni prisrčni odnosi.

Aman. — Odbor Medarabske konference je pozval vse delavce in uslužbence v arabskih deželah, naj stopijo v splošno stavko iz protesta proti politiki iraške vlade. Odbor meni, da bi morale vse arabske dežele proučiti možnost prekinitve diplomatskih stikov z Irakom, dokler ta ne zapusti Bagdadske zveze.

izšla knjiga „Die Slowenen in Kärnten“, ki jo je „v tesnem stiku z odločilnimi državnimi faktori“ („nach genauer Fühlungnahme mit den entscheidenden Faktoren im Staate“, „Freie Stimmen“, 17. XI. 1936) spisal Theodor Veiter. V tej knjigi je bila izgovorjena od nemško-avstrijske strani najresnejša beseda o negativnem pomenu „Windische“ za medsebojne odnose slovenske in nemške narodnosti na Koroškem (na pr. str. 16—17, 21, 54, 64, 65, 72, 157). Zaradi ostrih napadov koroških nemških nacionalistov na pr. Pallerja, Karla Fritza, Miklitscha in drugih v celovških „Freie Stimmen“ in ker je pozneje začel pisatelj v sopotništvo z nacisti, je Veiter v svoji knjigi „Nationale Autonomie“ (Wien-Leipzig, 1938, ki je izšla že pod nacizmom) žal vsa svoja prejšnja izjavanja o tem problemu bistveno popravil in se na las približal mnenju koroških šovinistov.

Po tej vojni je bilo, kakor že spredaj opisano, nekaj znakov in glasov, ki so vsebovali upanje na možnost pravilne ureditve. Spominjam se enkrat samo na odlok koroškega deželne šolskega sveta z dne 10. aprila 1946. Toda samo z uradnimi dekreti in izjavami posameznikov tega vprašanja ni mogoče rešiti. Sodelovati mora pri tem vsa nemško-avstrijska družba, učitelstvo, cerkev. Potrebna je temeljita prevzgoja, ki bo šla v globino in širino. Komur je res za novo Evropo, za evropsko solidarnost, ta se mora zavedati, da nove Evrope ni mogoče graditi, ne da bi preje rešili tudi taka vprašanja, kakor je vprašanje, ki nam ga zastavlja nemški svet z vindišarstvom — „Windische“.

(Konec)

Gostovanje radiških pevcev v Laškem

V soboto, 8. decembra, je bil bolj čemermeren poznojesenski dan. V srcih radiških pevcev meškega in mešanega zbora pa je bilo veselo pričakovanje novega, nevsakdanjega in lepega. Pod vodstvom svojega pevovodje Šimeja Wrulaha so pevci Slovenskega prosvetnega društva Radiše prispeli na mejo pri Pliberku. Njih cilj je bilo gostovanje v Laškem. Med pevci so bili po večini mladi fantje in dekleta, živ dokaz, da se slovenski živelj na Koroškem obnavlja. Bodočnost je mladine in mladina je poroštvo, da naša prihodnost ne bo temna in umirajoča.

Takoj na meji je bilo prvo prijetno presenečenje. Kdo bi že tik za mejo pričakoval nadvse pristrčen sprejem naših pevcev. V treh osebnih avtomobilih so se pripeljali predstavniki DPD »Svoboda« Laško in njenega pevškega zbora do 7 kilometre daleč na mejo, da so sprejeli radiške pevce in jim prožili roke. Pozdravil nas je najmlajši izmed delegacij, mladi pionir rudarskega kolektiva iz Laškega Mirko Sušič, ki je končal: »Srčno želimo, da v bodočnosti kujemo vezi tudi z vašo mladino, da bi tako krepili bratstvo in enotnost med narodi na svetu.«

Ko je Mirko izročil našemu pevovodji še šopek nageljnov, se je domačin iz Ra-

jih tudi v Laškem. Vendar vedno in povsod, vedno znova želijo prislunhati naši narodni pesmi. Občinstvo, ki je sprejemalo pesem za pesmijo z vidnim navdušenjem, je izpričalo, da so naši pevci peli lepo in ubrano.

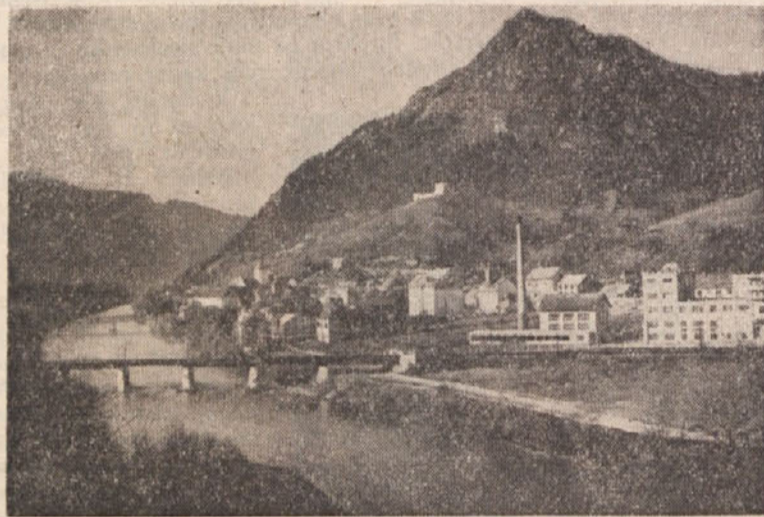
Predsednik DPD »Svoboda« je izrekel radiškemu pevcom, ki so prihitali iz zibelke slovenstva, Koroške, in prinesli v Laško koroško narodno pesem, dobrodošlico. Kakor je dejal, »sega koroška narodna pesem od vas do nas in od nas do vas«. V imenu pevcev se je za tolikšno zanimanje za koroške slovenske pevce zahvalil Tolmajer in posebno izrekel pozdrave SPZ v Celovcu, ki si prizadeva, da na Koroškem ne zamrje naša dragocena kulturna dobrina, ki je živ dokaz našega žitja in bitja. Dejal je, da je naša narodna pesem odraz duše in srca našega človeka ter da se je drži znoj koroškega kmeta že od nastanka.

Na uspeh koncerta v soboto zvečer v Laškem so radiški pevci lahko ponosni, z njimi vred pa smo lahko ponosni vsi koroški Slovenci. Ne smemo pozabiti, da so

tudi kopat in topla voda je tako prijala, da je bilo nekatere treba celo klicati iz vode, drugače bi menda ostali kar notri. Popoldne ob treh je bil koncert v Hudi jami blizu Rečice. Komaj smo se bližali kraju, nas je sprejela godba in množica ljudi rudarskih družin in ostalega prebivalstva. Rekli so nam, da je zadostoval le rahla reklama in vse je prihitelo.

V nabitto polni dvorani kulturnega doma se je dvignil zastor in spet so za uvod skupno zapeli »Rož, Podjuna, Zilja...«. Pozdravne besede sta izmenjala predsednik DPD »Svoboda« rudnika Laško in naš domačin Tolmajer. Ob tej priložnosti so obdarili naše pevce z lepimi darili, pa tudi naši pevci so jim podarili skromen spomin. Petje radiških pevcev so poslušalci sprejeli z navdušenjem in živahnim aplavzom. Zelo so ugajali solisti. Hvaležno občinstvo je burno zahtevalo ponovitev več pesmi. Ko je bil spored izčrpan, se ljudstvo ni hotelo raziti, zahtevalo je dodatke še in še.

Zadnje kratke urice, ki so vse prehitro minile, so bile sproščene ter se je razvila



Zdravilišče
Laško

Dentistka Helena Galle sporoča, da od 22. decembra 1956 do 2. januarja 1957 ne ordinira.

Vsem svojim pacientom želi vesele praznike in srečno Novo leto.

diš, Tolmajer, z lepimi besedami zahvalil za topel sprejem in prvo prijetno srečanje.

Po dolgi, zanimivi in pestri vožnji smo prispeli v Celje, odkoder smo krenili v Št. Jur ob južni železnici. Tam je znana kmetijska šola, ki jo je obiskovalo tudi že več koroških fantov. Danes se šolajo v tem zavodu tudi gojenci in gojenke, je torej kmetijska in gospodinjstva šola. Zelo vpludno nas je učiteljica gospodinjstva šole, Jožica Dimec, vodila po sodobno urejenih gospodarskih prostorih ter nam postregla z zanimivimi pojasnili. Škoda je bilo, da nismo imeli več časa za ogled šole in njenih naprav.

V Celju smo se ustavili v hotelu »Evropa«, kjer nas je med drugimi pozdravila zastopnica okrajnega sveta »Svoboda« za okraj Celje in tudi dejala, da pomenijo medsebojna gostovanja pevcev zelo plodno duhovno obogatitev.

V večerni uri smo prispeli v kraj, kamor smo bili namenjeni, v Laško, prijetno mesto v dolini med gozdnatimi hribovjem na levem bregu Savinje. V mestu je mnogo lepih vil, v kraju je razvita lesna in tekstilna industrija, v okolici pa so veliki premogovniki. Zaradi zelo ugodnega podnebja je Laško uvaževano leto-

pevci in pevke kmečki in delavski ljudje, ki delajo ves teden od zore do mraka. V prvi vrsti pa je uspeh pripisati pevovodji Šimeju Wrulahu, ki ga odlikuje izredno vztrajna marljivost, ljubezen do stvari in pristen domač značaj.

Nobeno čudo, da so bili radiški pevci, posebno dečve Radišane na družabnem večeru razigrane, zardele in srečne.

V nedeljo dopoldne smo se oglasili v zdravilišču in zapeli pacientom, ki so bili našega obiska zelo veseli. Vsi smo se šli

prijetna in nepozabna družabnost. Slovo je bilo težko in pozdrav »na svidenje« je bil iskren.

Vrnili smo se obogateni za nova neizbrisna doživetja. Vse bolj smo spoznali pomen naše pesmi ter jo bomo še bolj negovali in s tem izpolnjevali njeno veliko poslanstvo: plemeniti srca k lepoti in dobroti, k miru med vsemi ljudmi na svetu in, kar nam je vsem pri srcu, da na tem koščku naše zemlje materinska beseda ne bo umolknila nikdar...

Pomenek z dvema odlikovanima zadrudnikoma

V koroškem slovenskem zadrudništvu je vrsta zaslužnih mož, ki so skozi mnogo leta posvečali vse sile delu za skupnost ter nesebično in požrtvovalno delovali na tem pomembnem področju. Tega

družništvu smo videli gospodarsko okrepitev malih in izkoriščanih in delali smo brezplačno in z velikim idealizmom. Delo v zadrudništvu sem smatral za častno in koristno nalogo. Zmagovali smo težkoče, ki so se pojavljale od vseh strani. Predvsem smo morali prepričevati ljudi o koristnosti zadrudništva, ker premnogim je prirojena sebičnost zapirala vrata v naše zadrudne vrste. Zadrudnik mora biti rojen ali z vztrajno in prepričevalno prosveto privzgojen. Prizadevali smo si, da smo okolico prepričevali o pomenu gospodarske združitve malih, ko je šlo za skupne koristi. Uspehi niso izostali, število zadrudnikov je raslo in ohranili smo svojo zadrugo preko vseh težkih časov dveh vojn in gospodarskih stisk. Po drugi vojni, ko je Zveza slovenskih zadrud zasnovala nove možnosti za razvoj zadrudništva, sem prepričan, da se bo naše zadrudništvo še mnogo bolj razcvitalo in napredovalo.

Drugi zaslužni zadrudnik je dejal, da je videl v zadrudništvu poleg neposredne koristi za člane tudi gospodarsko osamosvojitvev in samopomoč slovenskega maleda in srednjega kmeta in obrtnika. Pritisk gospodarsko močnejšega soseda je bil vedno silen ter je izkoriščal našo zemljo in ljudi, medtem ko je gospodarsko odvisni človek v stiski izgubljal tudi svoje prepričanje in narodno zavest. Dejal je, da je vedno prepričan, da je zadrudništvo zares steber našega gospodarstva.

se zelo dobro zaveda tudi centralna zadrudna organizacija Zveza slovenskih zadrud in je na zadnjem občnem zboru izročila številnim zaslužnim zadrudnikom odlikovanja v obliki lepih umetniško izdelanih diplom. Priznanje za delo in žrtve, ki so jih doprinesli za koristno stvar, je vse odlikovance vidno vzradostilo.

Zadrudnik, ki ima nesporno lepe zasluge na zadrudnem področju, je na vprašanje: zakaj je postal pobornik za zadrudništvo, dejal, da mu je zadrudništvo zadeva miselnosti in srca. Diploma, ki so jo danes prejeli zaslužni zadrudniki, ni plačilo za njihove žrtve, doprinešene za koristno stvar, temveč gesta priznanja, ki pravemu zadrudniku več velja, kakor kakršna koli materialna nagrada. Dejal je, da so se pred mnogimi desetletji našli redki posamezniki, ki so v zadrudni ideji spoznali samopomoč za male ogrožene eksistence. Te zamisli sem se tudi jaz oprijel in se navdušil zanjo. V za-

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

VABILO

Slovensko prosvetno društvo »Bilka« v Bilčovsu vabi na igro

»Mlinar in njegova hči«

ki bo v sredo, dne 26. decembra (Štefanovo) ob 20. uri zvečer pri Miklavžu v Bilčovsu.

K številni udeležbi vabi

društvo.

Potujoči kino SPZ predvaja

od sobote, 22. decembra do četrta, 27. decembra film:

»Debla«

pesem ciganov

v soboto, 22. decembra, ob 20.00 uri v Št. Janžu pri Tišlarju, v nedeljo, 23. decembra, ob 14.30 uri v Goričah-Miklavčevo pri Plantevu, ob 20.00 uri v Kotmari vesi pri Ilnu, v sredo, 26. decembra, ob 14.00 uri v Ledincih pri Rauschu, ob 20.00 uri v Zgornjem Bregu-Brnca pri Mušetu, v četrtek, 27. decembra, ob 20.00 uri v Št. Primožu pri Voglu.

Kotmara ves

Pred nekaj tedni je umrl Franc Zelenc, pošten in priden delavec v Mostiču pri Kotmari vesi. Bolehal je za zavratno boleznijo, ki mu je izpodkopavala zdravje. Tragično je tudi, da je šele pred pol letom umrla njegova žena. Zapušča dva sinova, od katerih eden je pri vojaki, drugi pa doma. Pokojni je bil miren značaj ter vse življenje marljiv in skrben, da si je s pridnostjo postavil svojo lastno hišico. Bil je zaveden in vedno zvest svojemu ljudstvu. Med vojno so se v njegovi hiši večkrat oglašali tudi partizani, ki so poznali v njem zanesljivega človeka. Ob lepi udeležbi žalnih gostov smo pokojnega izročili materi zemlji. Žaljujočim sorodnikom velja naše iskreno sožalje.

Bajtiše

Ko se je pred nedavnim 71-letni rentnik Jožef Malle vračal iz Rut proti domu v Bajtiše, je v temi zašel s steze in blizu Spodnjih Bajtiš padel preko neke skale. Pri padcu se je tako hudo poškodoval na glavi, da je zaradi poškodb umrl. Drugi dan zjutraj so ga orožniki in dva gasilca spravili v Bajtiše.

V Celovcu še 7000 strank išče stanovanja

Celovski župan Graf je pri neki priložnosti opozoril na potrebo pojačane gradnje stanovanj, ker je v mestu še vedno 6933 strank, ki iščejo stanovanja. Med temi je 1726 takih, ki spadajo v prvo nujnostno stopnjo. Poleg teh je še 5700 poklicnih nihalnikov, ki so zaposleni v Celovcu, stanujejo pa drugod. Župan je dejal, da bi bilo treba tudi za te ljudi ustvariti stanovanjske možnosti. Za vsakega, ki dela v Celovcu, stanuje pa v kakšni drugi občini, morajo plačevati občini njegovega bivališča izravnalno takso obrtnega davka v znesku 150 šilingov letno.

16-letno dekle išče zaposlitev v slovenskem gospodinjstvu. — Ponudbe na upravo.

KOLEDAR

Petek, 21. december: Tomaž
Sobota, 22. december: Demetrij
Nedelja, 23. december: Viktorija
Ponedeljek, 24. dec.: Adam in Eva
Torek, 25. december: Božič
Sreda, 26. december: Štefan
Četrtek, 27. december: Janez E.
Petek, 28. december: Nedolžni otročki
Sobota, 29. december: Tomaž
Nedelja, 30. december: Rajner
Ponedeljek, 31. december: Silvester
Torek, 1. januar: Novo leto
Sreda, 2. januar: Makarij
Četrtek, 3. januar: Genovefa



19. januarja 1957
bo v Celovcu

Slovenski ples



višče in zdravilišče. Toplice imajo lepe kabine in bazen, voda pa ima do 26 stopinj Celzija toplote.

Medtem je napolnilo laško prebivalstvo prostrano dvorano. Nad odrom razpet transparent: »Bratje in sestre s Koroške, pristrčno pozdravljeni v naši sredini!« Ves čas smo čutili, da imajo Laščani radi našo pesem in radi tudi nas. V prvi točki sporeda so naši pevci in izvrstni zbor DPD »Svoboda« Laško skupno zapeli Mogočno in veličastno je zadonela v dvorano »Rož, Podjuna, Zilja...«. Nato se je odvijal spored radiških pevcev, menjaje se moški in mešani zbor. Kaj bi o pesmi in o petju rekli? Pesmi, ki so jih Radišani zapeli poznamo mi in poznajo

Obvestilo čitateljem

Vse čitatelje obveščamo, da bo izšla prihodnja številka našega lista zaradi praznikov v tednu po Novem letu.

Uredništvo

Nekaj malega iz koroškega lovstva

V koroških loviščih je lov zelo živahen in pester. Pod lovom ne razumemo edino le lep, zdrav in plemenit šport, temveč mnogo več. Predvsem je lov precejšnjega narodnogospodarskega pomena, saj znaša letni dohodek za odstreljeno divjačino okoli tri milijone šilingov. Zaradi tega lovstvo ni samo zadeva lovcev, ki jih je okoli 6000 na Koroškem, temveč tudi stvar vsega prebivalstva dežele.

Pravi in v lovu izvedeni lovci, ki so seve veliki ljubitelji lova, ne hodijo na lov zato, da bi samo streljali in ubijali divjačino, temveč je njihova skrb predvsem, da ohranjujejo ustrežajoče stanje raznih vrst divjačine. To pomeni, da lovci divjad tudi redijo, jo gojijo in ščitijo. Ponekod jo ščitijo tudi z ogradami, pozimi pa ji pokladajo na primernih krajih potrebno krmo.

Lovski urad določa vsako leto količino za odstrel namenjene divjadi in sicer po zakonitih lovskih predpisih. Število divjadi, ki jo dovoljujejo za odstrel, se ravna po vsakoletnem prirastku. To je tudi potrebno, ker preveč razmnožena divjad resno škoduje kmetijstvu in gozdarstvu. Pri odstreljevanju pa morajo upoštevati tudi pažnjo, da je preveč ne zredčijo, kar je mogoče uravnati zaradi tega, ker lovci s precejšnjo gotovostjo poznajo stanje divjadi v svojih revirjih.

Vporočilo koroške lovske organizacije za leto 1955 je navedeno, da so lani odstrelili 2296 jelenjadi, 6601 srnjadi, 1385 gamsov, 1336 svižcev, 384 divjih petelinov in 6371 zajcev. Za odstrel dovoljeno količino niso popolnoma izčrpali.

Pravijo, da je stanje jelenjadi in srnjadi zelo ugodno. Pri gamsih so se ponekod pojavile garje, razen v karavanških revirjih. Z izjemo zelo redkih primerov pa bo lezen ponehuje.

Odstrel orlov je bil od leta 1938 do 1956 prepovedan. Letos pa so jih morali pripustiti nekaj za odstrel, ker so se že tako razmnožili, da povzročajo škodo med divjadjo. Vsako leto priraste okoli deset orlov.

Za dobro voljo

Vodja elektrarne žalostno strmi skozi okno v sinje nebo, ki se boči nad gozdom. Zelo dolgo že ni deževalo in nastala je suša, tako da je rečna struga že skoraj usahnula. Vodja elektrarne je v mislih odšteval kilovatne ure, ki jih zaradi lepega vremena ne more proizvesti elektrarna.

Iz zamišljenosti ga predrami nadebudni sinček, ki je priletel k očetu in zavpil: »Barometer je padel!«

Oče je postal ves radosten, ker je mislil, da to pomeni dež, zato vzklikne: »Res, ali zelo?«

Sinko pa odgovori: »Skoraj za dva metra, prav na tla!«

Zanimiva je ugotovitev, da je prezimil v Košuti velik medved, ki so ga mogli celo fotografirati. Domnevajo pa, da se zadržuje še drugi medved v teh gorah. Kakor v večini drugih dežel, tako so medveda tudi pri nas zaščitili. Medvedu so torej dovolili brezskrbno bivanje na Koroškem. Kmetijska zbornica je zaščitila medveda prvotno ugovarjala, ker bi mogel povzročiti kmetom škodo. Končno pa je na to pristala, ko so lovci sklenili z neko zavarovalnico pogodbo, po kateri bi ta krila morebitno škodo.

Koroški lovci so priznani dobri izvedenci v lovu, ki so sami sposobni, da negujejo in usmerjajo svoje revirje ter jih tudi izkoriščajo v pravih mejah. Zato upravičeno opozarjajo na kvarne posledice zaradi vedno številnejšega poseganja inozemskih lovcev v naša lovišča. Inozemski lovci prihajajo kot plačujoči ali povabljeni gostje, najbolj kot nedeljski lovci iz Zahodne Nemčije. Po večini so to ljudje, ki razpolagajo z denarjem ter se za visoke vsote pogodijo za odstrel kapitalne divjadi, jelena ali srnjaka. Na ta način postrelijo in odnesejo našim lovcem najlepše komade. Takih primerov je mnogo in so koroški lovci upravičeno proti takšni invaziji v svoje revirje, ker hočejo poleg nege svojih lovišč priti tudi na svoj račun.

Jože Šmit:

Zimske noči

Lepe so zimske noči,
ko da vse sanje so v njih,
lahek korak je in tih,
v duši mehko mi zveni.

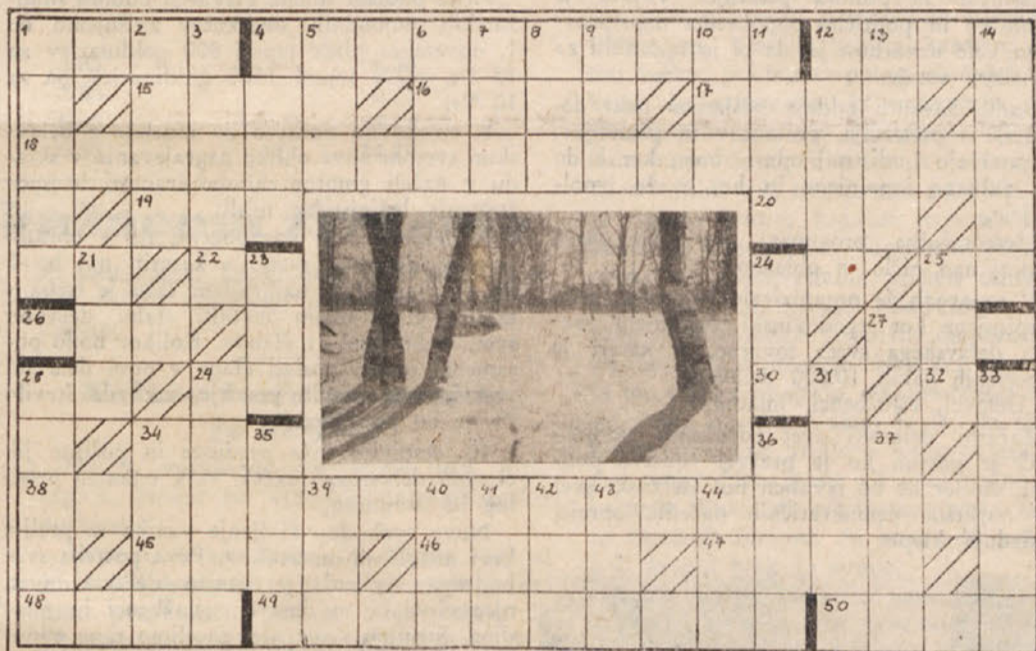
Veter pred mano hiti,
nič ne bojim se daljav,
v topel, prisrčen pozdrav
luč mi na vasi gori.



NAGRADNA KRIŽANKA

Že ko smo v našem listu objavili zadnjo nagradno križanko, smo tiste, ki jim takrat sreča pri žrebanju ni bila naklonjena, potolažili z obljubo, da bomo kmalu spet razpisali lepe nagrade in tako povečali zanimanje za reševanje križanke.

Danes to obljubo izpolnjujemo in prinašamo tudi novo nagradno križanko, ki bo marsikomu ravno zdaj v času številnih praznikov dobrodošlo razvedrilo. Hkrati pa si bo s pravilno rešitvijo pridobil tudi pravico, da sodeluje pri žrebanju nagrad,



ki jih tokrat razpisujemo v obliki 10 zbirk lepih slovenskih knjig.

Rešitve nagradne križanke je treba najkasneje do **ponedeljka dne 7. januarja 1957** poslati na naslov: Slovenski vestnik, Celovec, Gasometergasse 10.

Vodoravno: 1. listnato drevo, 4. zaščiteno, 12. stoj, tujka — prometno znamenje, 15. vrsta zobne paste, 16. vpiši FJBE, 17. pravijo očetu po naših vaseh (namesto j vpiši i), 18. in 38. naše voščilo, 19. pod, 20. obrtnik ki izdeluje važno hranilo, 22. okrajšani veznik, 24. površinska mera, 25. kratica za številka, 26. število, 27. glas pri streli, 28. prislov kraja, 29. kratica za konjsko silo, 30. veznik, 32. pisemska kratica, 34. kratica za motorizirano, 36. trije različni samoglasniki, 45. velika tekoča voda, 46. iglasta drevesa, 47. očka, 48. kdor se sramuje, ga je..., 49. izdelek iz sladkorja, 50. le.

Navpično: 1. hodi v gozd in strelja zajce, 2. čas pred Veliko nočjo, 3. žensko ime, 4. francoski pisatelj, 5. vpiši ale, 6. del Afrike, 7. razjeda železo, 8. kratica za obzirno, 9. nasprotno od noter, 10. nikalni prislov, 11. snop slame, 12. nebesna stran, 13. služi za razširjanje vesti, 14. um, 21. naplavo, 23. ptica z rumenim kljunom, 24. protivni veznik, 25. šopek, krajša oblika, 28. služi za orientacijo, predvsem obrtniki in uradi ga imajo, 29. se udeležujem v pevskem društvu, 31. beležka, 33. ni znano kdo, 34. žensko ime, 35. pristojbina (2. sklon množ.), 36. del obraza, 37. žensko ime, 39. 2. skl. za besedo pod 19. vod., 40. LBD, 41. izraz žalosti, 42. obdobje, 43. sledi vsaki vojni, 44. EAJ.

Manjša skupina na motorjih se odcepi, da bi zaminirala progo pri Palmanovi, Črt gre z njimi. Nemce presenetijo na postaji. Minirajo brez ovir. Ko so gotovi, obide Črta vroča želja, da bi skočil v kampo, kjer je kopal in pulil travo. Z motorjem bi bil v četrt ure tam. Res je, grof je po izgubljeni vojni podoral kampo, kakor da bi ga hotel s plugom obrniti in skriti sredi polj, toda zraven kampa na vaškem pokopališču je za vedno ostalo 415 slovenskih in hrvaških grobov, ki jih ni mogoče skriti... Rad bi tja, kjer so nekoč bili Peter, Štefan in Dušan, saj je iz njih srčne krvi pognal teleskop. Vsi trije so zdaj mrtvi. Peter je padel v partizanih, kamor je odšel takoj po 8. septembru 1943. Tako je starejšemu bratu sledil tudi mlajši in Črt je ostal sam. Štefan je bil na Gorenjskem. Neke noči so ga v bunkerju izsledili in obkolili gestapovci. Da bi jim ne prišel živ v roke, si je sam pognal kroglo v glavo... O Dušanovi smrti je zvedel tik pred tem pohodom. Njegova mama, Ela in sestra pa mislijo na konec in nanj... Drugi se tolčejo vsak pri svojem delu: Igor, Ljubo, Marjan, Vojo. Gato je od prevelikih naporov utrujen in čaka konca vojne...

Črt skoči na motor in se požene nazaj k enoti. »Tudi sekunde ne smem več izgubiti!«

Miloš in Lojze korakata na koncu kolone. Tudi njima vstaja pred očmi kampo

in tisti prekleti kol. Ko so teleskopci prišli v Gonars, so bili skoraj osamljeni, zdaj pa je že pol kampa v partizanih: ne le Rogáč in Poženel, temveč tudi kapo, inženir Babšek, Zajček s svojimi pulivci, Vanek, Dnevnik, zdravnik kirurg in vsi Rakovčani. Niko je postal kapetan. Le Polo se je izgubil nekje v Italiji in ni o njem ne duha ne sluha. Samo Skledar se je vrnil k svoji obrti in Hribček v svojo hišo. Komar jo je že izkupil, Bratuž pa je pobegnul v Reich.

Milošu spet vstane pred očmi Nadja. Pred pol letom so jo vso razmesarili gestapovci, a vedno je pri njem, kakor takrat v kampu, ko je čakal na kamion. Samo mama čaka nanj v Ljubljani.

»Na cilju smo!« pove Mario, s katerim se je Miloš v bataljonu še bolj spoprijateljil. Mario ga je tudi povezal s tenentjem Paaom, ki je Milošu pisal dolgo pismo, v katerem se je imenoval »neprostovoljnega ječarja«, ki je zaradi »trdega zakona takratnih časov moral vsaj na videz postopati z rezervo in s strogostjo, medtem ko je srce želelo drugače...« Nadalje je Paa pisal, da »upa — po pre mnogih neslogah — v srečnejši čas in v vesoljno združitev duhov, razumnikov in narodov...«

Obkolijo Vicedominijevo vas. Vsa je njegova, samo dva kmeta sta svobodna. Napravijo miting za kolone. Močna skupina odide k Vicedominijevi graščini. Črt

je prvi. Iz borb je bil navajen dolenskih graščin, ampak ta je proti njim orjak. Kolonela ne najdejo doma. Po naključju je odšel v Videm. Za en dan so se prevarili. »Kakšna škoda!« pomisli Črt: »Machija in Cantalupa smo kmalu dobili v pest!« Spomni se svojega zadnjega srečanja s Cantalupom: Ko so lani zlomili odpor neke skupine Nemcev, branečih dostope h Gorici, je Črt med padlimi sovražniki spoznal rdečelasega, pegastega fašističnega tenenteja.

Šest velikih Vicedominijevih kašč, polnih žita, odpro na stečaj. Zaplenijo osem velikih voz na gume, kamion, motocikel, traktor, več koles, lovske puške in pištole. Koloni pomagajo natovarjati moko, makarone, slanino, šunko in marmelado.

»Plačali pa smo že v kampu s pesnim perjem!« reče Črt, sam pri sebi pa pomisli: »Čeprav pozno, sem vendar izpolnil Dušanovo naročilo. Pohvalil bi me, kot po moji prvi akciji. Pred vso četo.«

Teško obložena kolona se pomika po razgreti furlanski zemlji. Vmes brzijo motorji in kamioni. Z nekega hribčka jih opazuje skupina fašistov. Lojze izpusti rafal proti njim in fašisti izginejo.

Sklenjeni venec hribčkov na obzorju javlja, da se tam pričinja domovina.

Črt ukazuje: »Naprej! Noč je kratka! Hitreje!«

(Konec)



ČRTOV POVRATEK

Poletje 1944.

Partizanski bataljon tri sto mož predanuje na Teru, ki ga je pred dvema letoma prekoracila šestorica. Dežurni, izvidnice in obveščevalci imajo polne roke dela. »Se kake tri ure je do cilja,« pove zvečer vodič, garibaldinec Mario, ki spremlja komandanta Črta.

Spet je topla furlanska noč. Črički in polna luna, razlita nad koruznimi polji. Črt hodi na čelu bataljona in ureja vse do zadnje podrobnosti. Koliko tednov so z garibaldinci pripravljali ta premišljeni pohod nove vojske! Črta je gnala še posebno ambicija, da se srečajo z Vicedominijem. Tudi za minuto ne odvrne pozornosti od bataljona, pa vendar je živa v njem slika šestorice, ki je nekoč obožena s palicami in kamni, kakor pastirčki, bežala čez to odprto planjavo. Hodili so po prstih in se kakor prikazni plazili čez cesto, zdaj pa se vračajo naravnost po nji s puškami, mitraljezi in minometalci.

Zaostajanje posteljice pri kravah

Zdi se, da je primerov, ko kravam zaostaja posteljica (trebež), čedalje več. O zaostajanju posteljice govorimo takrat, kadar se krava sama ne potrebi pravočasno. Naši živinorejci pravijo o taki kravi, da je gobava, da ima gobe ali da kravi gobe niso popokale. Mnogi namreč mislijo, da ima gobe le tista krava, ki se ne počisti sama. V resnici pa jih imajo vse. Saj se na teh gobah drži posteljica (loža), in sicer tako, da se drobne resice posteljice vrastejo v ustrezne vdolbinice na gobah. Takih gob ima krava 60 do 160. Na gobah je posteljica bolj ali manj čvrsto zraščena. Če je močno zraščena, se žival tudi teže potrebi.

Pri bolezenskih spremembah na maternici se krava pogosto sama sploh ne more počistiti. Zdrava krava iztisne posteljico navadno v 6 do 8 urah po otelitvi. Če je ne, tedaj s kravo nekaj ni v redu. Posteljica zaostane skoraj vedno po izvrženju, pogosto tudi po dvojčkih ali po težkem

porodu. Kratko malo, kadar je žival izmučena, popadki kmalu prenehajo. Isto velja za shirane in bolne živali. Znani so hlevi, kjer se skoraj nobena krava ne počisti sama. V takih primerih bi lahko rekli, da so krave gotovo preslabo krmljene oziroma trpe pomanjkanje rudninskih snovi, da se dovolj ne gibajo, kar vse je najpogostejši vzrok, da zaostaja posteljica. Včasih so tega krive tudi tuberkuloza, metljavost, nekatere kužne spolne bolezni itd.

Mnogi živinorejci še danes podcenjujejo to bolezen, večina pa v skrbeh za svojo žival pravočasno kliče strokovno pomoč. Ti se pač zavedajo, da je nevarno čakati in da je živali treba pomagati. Če posteljica v kravi gnije, se žival zastruplja, postane klavnna, slabo žre ali celo povsem preneha. Maternica se vname, žival je nemirna in se neprestano napenja. Pomagati moramo drugi in tretji dan. Prvi dan se posteljica še močno drži,

po tretjem dnevu pa se začne ustje maternice zapirati in z roko ne moremo več v maternico. Taka krava zasmradi ves hlev, zlasti poleti.

Živinozdravniki so za krave z zaostalo posteljico že nekdanj priporočali sladkor. Danes se to zdravljenje zopet uveljavlja. Strokovnjaki dajejo sladkorno vodo naravnost v žilo, živinorejci pa si pomagajo tako, da dajejo živali tri dni zaporedoma po pol kile sladkorja, raztopljenega v treh litrih mlačne vode ali še bolje v sluzi lanenega semena. Če se krava kljub temu ne bi očistila sama, moramo poklicati živinozdravnika. Tu in tam imajo navado, da na posteljico, ki visi iz maternice, obešajo zidno opeko. To ni priporočljivo, kajti primeri se, da zaradi tega maternica izpade. Živinozdravnik mora posteljico počasi in previdno odluščiti in odstraniti. Potem dene v maternico zdravila. Uporabil bo tista zdravila, ki se mu bodo zdela v danem primeru najboljša. Maternico izpiramo le izjemoma. Pač pa gledamo, da hudo vnetje maternice, katerega posledica je dostikrat jalovost, z zdravili po možnosti preprečimo. Če kljub temu pride do vnetja, ga moramo čimprej zdraviti. K bolnim živalim ne bi smeli klicati nestrokovnjakov (mazačev). Le-ti namreč opravljajo delo zelo površno z nečistimi rokami, ne odluščijo cele posteljice, nekateri pa gobe celo trgajo. Seveda je pri takem delu jalovost neizbežna posledica.

Nekaj besed o negi. Na bolno kravo bomo pazili vsaj toliko kot na vsako drugo, kadar se oteli. Kakih 10 dni ji bomo dajali dobro suho seno in ji večkrat na dan ponudili mlačno vodo z otrobi in soljo. Če že dajemo svežo krmo, naj je bo vsaj s početka prav malo. Tudi napajali bomo vsaj prve dni z mlačno vodo.

S pravilnim krmljenjem lahko v mnogih primerih sami preprečimo zaostajanje posteljice. Visoko bremim kravam moramo vedno pokladati poleg običajne dobre krme še pripravke, ki vsebujejo mnogo rudninskih snovi in vitaminov. V ta namen bomo dajali Vitamin A — D itd. Tudi navadne soli ne smemo pozabiti. Mnogi dajejo bremim kravam kuhano laneno seme ali kuhano žito, predvsem ječmen in proso. O neposrednem vplivu omenjenih krmil na pravočasno odstranitev posteljice bi bilo težko govoriti; dejstvo pa je, da ta krmila krepijo živalski organizem in mu tako pomagajo, da nemoteno opravlja svoje naloge. Važno je še, da se take krave čim več gibljejo na prostem. Zato jim omogočimo pašo ali vsaj redno sprehajanje. Sicer pa odpirajmo okna in vrata zatohlih hlevov, da bosta do naših živali mogla zrak in sonce.

Tako bomo občutno zmanjšali število zaostalih posteljic in gospodarsko škodo, ki je s temi bolezenskimi pojavi redno v zvezi.

ZA GOSPODINJO IN DOM

Na to premalo pomislimo

Premalo mislimo in tudi premalo pomagamo našemu želodcu, da bi pravilno reguliral našo telesno toploto. To delo opravlja želodec zaradi črevesja, ki je zlasti občutljivo za velike razlike v toploti. Če hočemo hrano popolnoma izkoristiti, ne smemo jesti niti preveč toplih, niti preveč mrzlih jedi. Zlasti pa si ne smemo dovoliti prevelikih razlik, na primer, da bi jedli vročo juho, nato pa pili zelo mrzlo pijačo.

Popolnoma mrzle obede prenese le popolnoma zdrav želodec, ki je zlasti tudi močan. To pa zaradi tega, ker mrzlo hrano želodec veliko težje prebavlja, zlasti tolašče in želatine. Če pogosto jemo mrzlo hrano in pijemo mrzle pijače, obstoja nevarnost, da dobimo na prebavilih revmatizem. Zato je prav, da po mrzli jedači popijemo skodelico vročega čaja, kave ali morda tudi juhe. Vendar pa ne smejo biti pijače bolj tople kot 50 stopinj Celzija. Včasih je prav, da popijemo kakšno alkoholno pijačo, ker s tem pospešimo delovanje prebavnih žlez.

Ne smemo pozabiti, da uživanje mrzle

RAZNE OBJAVE

Naročite sadike za vigradno pogozdovanje

Rok za naročilo gozdnih sadik za vigradno saditev poteče 31. decembra t. l. Naročite takoj potrebne sadike pri okrajni gozdni inšpekciji ali pri krajevnem gozdnem nadzorstvu.

Cene plemenskih svinj in merjascev

Na zadnjem plemenskem sejmu za svinje in merjasce v Št. Vidu je bilo 26 merjascev in 16 svinj nemške plemenite in 16 merjascev in 1 svinja oplemenjene podeželske pasme. Kvaliteta je bila zelo dobra. V kvalitetna razreda IIa in IIb je prišlo 26 merjascev in 11 svinj. Plemenske živali so na sejm dosegle naslednjo povprečno ceno:

nemška plemenita pasma	
merjasci	S 3.140.—
svinje	S 3.559.—
oplemenjena podeželska pasma	
merjasci	S 3.013.—
svinje	S 3.500.—

Plemenski sejmi za merjasce in svinje 1957

Deželna zveza koroških prašičerejcev bo v letu 1957 priredila v Št. Vidu naslednje plemenske sejme: 15. februarja, 5. aprila, 24. maja, 23. avgusta, 4. oktobra in 6. decembra.

Slinavka in parkljevka na Zg. Avstrijskem

Pred kratkim smo poročali, da se je na Bavarskem pojavila slinavka in parkljevka, ki so jo tja privlekli iz Severne Nemčije. Pred kratkim pa je ta bolezen goveje živine izbruhnila tudi že na Zg. Avstrijskem in sicer na enem posestvu obmejnega okraja Braunau ob Innu.

Kmetijski tržni zakoni bodo podaljšani

Ministrski svet je na svoji zadnji seji sprejel več zakonskih osnutkov za podaljšanje tržnih zakonov, katerih veljavnost poteče z 31. decembrom. Državnemu zboru bo predložil tudi zakone za podaljšanje zakonov o gospodarstvu z mlekom in žitom ter o prometu z živino.

Predavanja v oddaji »Za našo vas«

V okviru slovenske oddaje radia Celovec »Za našo vas« bodo v prvi polovici januarja naslednja predavanja:

ponedeljek, 7. januarja: Kako vpliva pitanje na kakovost mesa, ponedeljek, 13. januarja: Odločimo se za komasacijo zemljišč.

Predavanja so od 14.00 — 14.30 ure.

Katero beljakovinsko krmilo je v resnici najcenejše?

Nepoučen kmet gleda pri dokupu beljakovinskih krmil le na ceno, skoraj nikoli pa na krmno vrednost oz. na odstotek prebavljivih beljakovin v njem, čeprav so le-ta najvažnejša in imajo največji gospodarski učinek. Praviloma se

ne smemo samo vprašati, koliko stane kg krmila, temveč veliko bolj gledati, koliko stane kilogram prebavljivih beljakovin v krmilu. Primerjava po izdatnosti krmila prikazuje glede cene naslednji vrstni red:

1. rastlinska beljakovinska krmila:	cena 1 kg	cena 1 kg beljakovin
klokočkovne tropine	2.93	7.71
tropine bučnih zrn	3.12	7.80
sojine tropine	2.98	7.84
ogrščične tropine	2.06	8.58
lanene tropine	3.38	11.27
krmini kvas	5.10	12.75
kokosove tropine	2.44	13.55
pšenični otrobi, fini	1.48	14.80
pšenični otrobi, grobi	1.65	16.50
2. živalska beljakovinska krmila:		
argent. krvna moka	5.85	8.36
norv. slanikova moka	5.85	9.75
mesna moka	5.45	12.11
posneto mleko	0.50	14.29

Jodkalium proti kužnemu zvrženju

Kužno zvrženje (Bangova bolezen) je huda bolezen krav, ki jo povzročata Bangov bacil. Huda je ta bolezen zaradi tega, ker v okuženem hlevu skoraj vse krave pred časom zvržejo, vsled česar ni telet, niti ne mleka od krav. To bolezen iz hleva le težko odpravimo.

Pred kratkim pa je dr. F. Scholz v strokovnem listu »Der fortschrittliche Landwirt« objavil članek, kjer poroča, da je kužno zvrženje preprečil z jodkaliumom. Redno tedensko je dajal kravam na kruhu ali v jabolku 0.1 grama jodkaliuma. Krave so pričele v redu nositi in teliti. V poletju 1955 je dodajanje jodkaliuma ustavil. Posledica je bila, da je ena krava po šestih mesecih spet zvrгла.

Dr. F. Scholz, ki priporoča tako preprečevanje kužnega zvrženja na podlagi desetletnih izkušenj, pa sviri pred večji-

mi tedenskimi količinami jodkaliuma, ker pri večjih količinah postanejo živali hudo bolne.

Katero fosfatno gnojilo je boljše?

Na to vprašanje odgovarja prof. dipl. ing. E. Hauer po več sto najrazličnejših poskusih.

Ječmen, oves, trave in detelje, ki so jih v 284 poskusih gojili v posodah in pri tem preskušali učinek superfosfata in Thomasove moke, so po gnojenju s Thomasovo moko bolje rasle kakor po superfosfatu. Še boljši uspeh v prid Thomasove moke je pokazala zelenjava, kar posebej kaže, da ni res, da bi Thomasova moka počasneje učinkovala, kakor pa superfosfat.

Malenkostno prednost Thomasove moke pred superfosfatom je pokazalo tudi 571 poljskih poskusov pri žitu in okopavinah. Boljša od superfosfata se je Thomasova moka izkazala pri rži, ječmenu in sladkorni pesi, dočim je bil uspeh obeh gnojil skoraj enak pri ovsu, pšenici in krompirju. Pri polovici poskusov je bil uspeh obeh gnojil enak, v 30 % primerov pa je Thomasova moka boljše učinkovala.

Ko so rezultate poskusov razčlenili na razne vrste zemlje, se je pokazalo, da sta na težki zemlji učinkovali obe gnojili enako dobro, na srednje težki zemlji je bila Thomasova moka za malenkost, na lahki zemlji pa očitno boljše od superfosfata.

Iz tega sledi, da le izjemoma lahko pripisujemo superfosfatu hitrejši vpliv na rastline. Prednost pred Thomasovo moko mu smemo pripisati kvečjemu na apnoviti zemlji, na zemlji, kjer manjka žvepla (kar je le redko slučaj) in pri rastlinah, ki apna ne marajo (koruza, oves, krompir). Kjer pa apna manjka, bo Thomasova moka prekoslala superfosfat. Bistveno pri vsem pa je tudi, da je Thomasova moka cenejša od superfosfata in da z njo zalagamo zemljo ne samo s fosforno kislino, temveč tudi z apnom.

Krmna mešanica za breje in doječe svinje

Visoko breje svinje in dojnice potrebujejo na beljakovinah bogato in raznoliko krmno mešanico, kjer je vsaj 18 % beljakovin. R. Fink priporoča v »Mitteilungen der Landwirtschaftskammer Vorarlberg« za visoko breje svinje in dojnice mešanico naslednjega sestava:

- 33 % ovsenega zdroba
- 33 % ječmenovega zdroba
- 12 % pšeničnih otrobi
- 8 % ribje moke (72 %-ne)
- 6 % klokočkovskega zdroba
- 5 % deteljne moke
- 2 % krmnega apna
- 1 % Bioplex 5.

S tako mešanico je treba breje svinje krmiti zadnje 3 do 4 tedne. Poleg osnovne krme je treba dnevno dati 1 do 2 kg te mešanice. Dojnice naj dobijo zase in na vsakega pujska 1/2 kg mešanice. Dojnica z 10 pujski naj dobi 5 1/2 kg mešanice na dan.

Vesele praznike in srečno Novo leto želijo

Družina Prušnik-Wölfl Lobnik — Železna Kapla	Rado Janežič Celovec	Šašlnova družina	Markova družina Brnca
Ing. Matevž Krasnik z družino Podravlje	Družina Šimen Gros Št. Peter na Vašinjah	Slovenji Plajberk	Družina Jakob Janežič Breznica pri Št. Jakobu v Rožu
Družina Galob-Trupe Žužalče	Družina Nemeč, pd. Žmukova na Plešivcu	Družini Rogačnik in Einspieler Bistrica v Rožu	Družina Joško Čimžar, trgovec Kotmaraves
Male Pavel Bistrica v Rožu	Podrečnik Fric Šmarjeta — Pliberk	Kolarstvo Maček Ignacij Pliberk	Družina Kofler p. d. Vavčar Šteben pri Beljaku
Družina Janko Pečnik Šmihel nad Pliberkom	Naci in Angela Špendir Št. Ilj	Družina Lovro Kramer, p. d. Janšej Holbiče	Smrečnik Matevž Mala vas pri Globasnici
Prijetne božične praznike in srečno novo leto našim koroškim rojakom, obenem pa blagobit našemu narodu!	Koban Tomaž, p. d. Šmon Št. Kandolf	Razinger Jožef Lipa — Rožek	RUTAR LADO trgovina in gostilna Žitaraves
	Žmaher Janez Mala vas pri Globasnici	Feliks Smolnik Podkrinje	
	Družina Stanko Černic Logaves	Potočnik Štefan tesarski mojster Pliberk	Družina Vinko Gröblacher p. d. Hofovec Deščice, Vrba
	Prangarjeva družina Zmotive — Brnca	Družina Andrej Wieser Borovlje	
Kežarjeva družina Lepena	Franc Stesl Pinjaves	Družina Dolinšek Obirsko	Družina Martin Uršič Št. Peter na Vašinjah
Vladimir Prušnik Lobnik	Družina Apovnik Janez, p. d. Zdovec Senčni kraj	želi vse najboljše za božične praznike in srečno Novo leto	Družina Tomo Kunčič Spodnja Kneža pri Grebinju
Vinkelnova družina Lepena	Petrova družina Zahomc	Smrtnikova družina Korte	Družina Dovjak Dobrova pri Borovljah Thomas Koschatstr. 8
Vivodova družina Lobnik	Janez Mikl Pečnica	Družina Krasnik Št. Janž	Tinca in Pepi Sadošek Železna Kapla
Malejeva družina Lepena	Družina Dr. Franci Zwitter Celovec	Družina Hanzl Loče — Št. Ilj	Majerjeva družina Dole pri Rožeku
Miha Sluga in družina Remšenik	Jesenikovi v Lipi nad Vrbo	Družina Dr. Mirt Zwitter Celovec	Peter Wiester Otož pri Št. Ilju
Kollčeva družina Zgornje Zamanje	Družina Jože Serajnik, p. d. Serajnik Svatne — Področica	Peter Štornik prevoznik Št. Jakob v Rožu	Pridovnikova družina Verovce na Radišah
Režiceva družina Dob pri Logivesi	Rutarjeva družina Št. Kandolf Kotmaraves	France Vavti Poslovodja KGZ Železna Kapla	Družina Urank p. d. Kavh Encelnavas vsem izseljencem in znancem
Srečno novo leto vsem prijateljem in znancem želita Mila in Fritz Popper Beljak	Vesele praznike ter srečno Novo leto želijo svojim članom, prijateljem in somišljenikom		Družina Stober, kovač v Konatičah pod Strmcem pri Vrbi
Družina Lubo Urbajs Deščice	Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in v njo vključene		Družina ing. T. Schlapper Št. Jakob v Rožu
Družina Mihi Einspieler, p. d. Črnej Zgornja vesca	Zveza slovenskih zadrug Slovenska kmečka zveza Zveza slovenskih izseljencev Zveza koroških partizanov Zveza slovenskih žena	Slovenska prosvetna zveza Slovensko šolsko društvo Zveza slovenske mladine Slovenska fizikalna zveza Slovensko planinsko društvo	Hanzej Čuden Celovec
Katz Joško, p. d. Bošank Dob pri Pliberku			Vsem gostom in znancem družina Štefan Martin gostilna — Šmarjeta pri Pliberku
Družina Gröblacher-Martinova na Trebinji — Št. Ilj	Franc Legat Podgorje	Družina Trampuš Jurij, p. d. Božič Dob pri Pliberku	Cenjenim odjemalcem trgovina Stanko Srienc Obirsko
Družina Pavlič, mežnar Hodiše	Družina ing. Danilo Kupper	Družina Aichholzer Franc, nadučitelj v p. Sp. Dobje nad Baškim jezerom	
Pepi Trapp Celovec	Družina Reichmann p. d. Linčej Moščénica	Jurij M. Trunk, župnik San Francisco ZDA	Družina Rudolf Slavko, p. d. Rudolf Bistrica nad Pliberkom
Ivan Čuden lesna trgovina BIŠTRICA pri Št. Jakobu v Rožu	Gabriel Janko Breg pri Rožeku	Kanzianova družina Rožek	Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem želi Gašper Ogris-Martič trgovina v Bilčovsu vesel božič in srečno Novo leto 1957
	Vesele božične praznike vsem izseljen- cem in slovenskim družinam želi	Družina Dragašnik mlinar Vinare — Vrba	
	Družina Bedenec v Gurčičah	Družina Švarc Sveče	
	Družina Mlečnik, kolarstvo Kožentavra	Družina Rainer Valentin, p. d. Vran Log pri Škofičah	

Vesele praznike in srečno Novo leto želijo

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem izseljencem in slovenskim družinam želi

drevesničar

Ing. Polzer Marko

ŠT. VID v Podjuni

Za pomladansko sajenje se priporočam z močnimi in odpornimi drevesci po ugodni ceni

Družina Kati in Toni Umek
Škofiče

Petricova družina
v Lešah

Družina Janah
Reka pri Št. Jakobu

Družina
dr. Franc Petek, zdravnik
Velikovec

Maček Jurij, p. d. Dirntiš
Vidra ves

Družina Kompoš Tevžej
Hodiše

Družina Pavlič
Hodiše

Družina
Hanin Franc, p. d. Lipej
Cirkovče

Družina Lapuš Florijan
Psinja vas

Družina Urh Olipic
Trnje pri Kapli na Dravi

Sramsčnikova družina
Zgornja Vesca

Bole Franc, p. d. Žipel
Dob — Pliberk

Družina
Robinik Franc
Hom pri Velikovcu

Andrej Mičej
Št. Vid v Podjuni

Vesele praznike in mnogo uspeha v novem letu želi vsem pevcem centralni pevovodja

Pavlej Kernjak

Rudolf Materhofer

Kajzaze — Bilčovs

Vsem cenjenim odjemalcem sadnih drevesc in kmetijskih strojev

Vsem mojim dobrim prijateljem v domovini srečno novo leto

Tone Mišic
krojač

Srečno novo leto!

Milka Wieser
strokovna učiteljica

Radlje ob Dravi

Šimej Martinjak

GOSTILNA

Št. Jakob v Rožu

Vsem gostom želita srečno novo leto Šimej in Mici

Tomaž Waste, p. d. Rup
Grabštanj

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem prijateljem in znancem v domovini

družina

Wieser, Dunaj

Dr. Kr. Pušnik, živinozdravnik
Št. Jakob v Rožu

Družina Tomaž Dumpelnik
Šteben

Mörth Karl
Bistrica pri Pliberku

Lutman Evgen
Celovec

Kristi Lajčaher
Kotmaraves

Družina Blaž Singer
Celovec

Družina France Picej
Žamanje

Rožanova družina
Preblje

Jožef Boštjančič, kovaški mojster
Brančaves

Družina Krušič Andrej, p. d. Motij
Novo Selo

Družina
Anton Nočnik in Andrej Valentič
Jerberk

Družina Rigelnjakova
Kajzaze — Bilčovs

Micka Košat
Celovec

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem znancem in prijateljem družina Turk

Resnica

Družina
Pavli Zima
Pulpače

Družina Zdravko Hartmann
Korte

Smojeva družina
Spodnje Borovlje pri Ledenicah

Požarnikova družina
na Brnci

Valentin Valentinič
Sv. Lucija

Družina Janez Schweiger
Št. Janž v R.

Družina Rulic, p. d. Tomažič
Kočuha

Družina Anton Gril
Plaznica

Dipl. trg. Milan Breznik
Celovec

Milka in Lipej Kolenik
Cirkovče

Kumer Mirko
p. d. Črčej
Blato

Družina Šuln-ova
Vogrče

Tratnikova družina
Ledence

Krznarjeva družina
Plešivec

Gostilna
MARICA
Logaves

Kos Janez, kmet
Šmarjeta pri Pliberku

Družina Perč
Bela, Žel. Kapla

Družina Janšič Gregor
Dole pri Podravljah

Družina Kušej, p. d. Srienc
Blato



Družina Ojcl
Polana

August Safran, trafika
v Bilčovsu

Družini Božič in Grilic
Lovanke

Kolenik Janez, p. d. Šimon
Borovje

Družina Miro Miškulnik
Podjerberk

Družina Pamž
Ljubelj

Kordeževa družina
Holbiče

Matevž Rainer, lesni trgovec
Loga vas

Družina
Franjo Ogris
Celovec

Družina Lutnik Hubert, zidar, mojster
Pudlas

Družina
Valentin Einspieler, p. d. Foltan
Zgornja Vesca

Sablatnik Joško
kovač
Semislavče

Družina Mlinar
Cirkovče

Janez Jernej in družina
Št. Vid v Podjuni

Družina Tomo Kupper
Št. Rupert pri Velikovcu

Abujeva družina
Zahomec

Družina Jagovec
iz Apač
vsem izseljencem in znancem

Želi vsem prijateljem in znancem
Urban Lipe p. d. Blažej
Garjuše — Grebinj

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi

Nežka Hren
iz Švice

Vesele praznike in srečno Novo leto želijo

Hranilnica in posojilnica Borovlje vsem članom in vlagateljem vesel božič in srečno Novo leto Načelstvo	Urablno družina Otož	Wisek Janez Drevlje	Družina Urankar Hodiše
	Družina Franc Uršič kmet Malošče	Janez in Fini Jank Loga ves	Družina Sienčnik Andrej Mokrije
Družina FRANC GASSER Bilčovs	Lizi in Karl Krebs Borovlje	Podjunska trgovska družba FRANC RUTAR v Dobrli vesi	Družina Scharwitzl Prosoviče
Družina Maks Kaki, uradnik Loga ves	Družina Lesjak Robaže	Tone Kajžnik Rožek	Kmečka gospodarska zadruga r. z. z. o. j. PLIBERK zadružnikom in odjemalcem
Družina Košutnik Tomaž Globasnica	želi vsem borcem in znancem vesele božične praznike in srečno novo leto	Matevž Wieser Celovec	Družina Pavel Zima Škofiče
Krištof Lojze poslovodja Kmečke gospodar. zadruge Pliberk	Maria Maher, Trušnje	Ana Einspieler Zgornja Vesca	Hanzi Schwann, p. d. Mežnar lovec Loga ves
Kmetijski tehnik Ferdinand Hobel Celovec	želi vsem znancem in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto	Zep Broman p. d. Jurij Šmarjeta pri Pliberku	Vesele praznike vsem izseljencem želi Družina Lobnik na Djekšah
Lovro Potočnik Celovec — Pliberk	Želim vsem sorodnikom in znancem kakor tudi učencem v Podravljah vesele in blagoslovljene božične praznike ter uspehov polno Novo leto 1956	Jurij Vidounig in Müllner Mimi Celovec	Vsem sorodnikom, znancem in čebel- larjem tu in onstran meje vesele in zadovoljne praznike
Družina Plesnikarjeva v Kortah	Pečnik Jurij Podjuna	Družina Nolti Černic lesna trgovina Log pri Vrbi	družina Pečnik-Zagar izpod Pece
Družina Feichter Malošče	Družina ANDREJ LAJČAHER MLINAR Kotmara ves	Jurij Štular Dolinčiče pri Šmihelu	Maksimovič Živko Kotmara ves
Hobjanova družina Loče pri Št. Ilju	Družina Prušnik v Brdeh pri Kotmari vasi želi vsem tovarišem, prijateljem in znancem mnogo sreče in zdravja v letu 1957	Družina Florijan Košat Velika vas pri Št. Jakobu v R.	Družina Borovnikova, Borovlje želi vesele praznike in srečno Novo leto
Družina Goričnik Glinje	Janez Miklavčič izdelava cementnih izdelkov GORINČIČE pri Št. Jakobu v Rožu	Odjemalcem in znancem Ciril Rudolf, kolarstvo Bistrica nad Pliberkom	Janez Wutte — Luc Vesele
Trampuš Jurij, p. d. Kanauf Dob pri Pliberku	Družina Janko Ogris trgovina in gostilna V BILČOVSU	Janko Male gostilna in trgovina SELE — ZGORNJI KOT želi vsem svojim gostom in odjemal- cem vesele božične praznike in srečno novo leto	Hranilnica in posojilnica Marija na Zilji r. z. z. n. j. vošči vsem zadružnikom in bralcem Slovenskega vestnika
Nachbar France inšpekcija Jadranske zavarovalne družbe Čirkovče	Vsem cenjenim odjemalcem, gostom in prijateljem želi vesele božične praznike ter srečno Novo leto	Vsem prijateljem, znancem in izlet- nikom vesele božične praznike in srečno novo leto	Družina Mihi Gabriel, gostilna Št. Janž v Rožu
Družina Ogris Tomaž-Pošnikar Slovenji Plajberk	Janko Ogris	avtobusno podjetje Štefan Sienčnik DOBRLA VES	Kralj Pavel p. d. Mak Borovlje
Družina Anton Gabriel, kolarstvo Št. Janž v Rožu	Družina Janez Weis krojaštvo ŠT. JANŽ V ROŽU	KUŠEJ FRANCE trgovina Šmihel nad Pliberkom	Klub koroških slovenskih akademikov Dunaj
Milka in Andrej Mohar Celovec		Tomažičeva družina v Brdih pri Kotmari vesi	Rozika Anderwald Celovec
Družina Kolenik Šmarjeta pri Pliberku		Kosmova družina in Hubert Ferčnik z ženo Sveče	Dipl. arh. Oswald Janez in žena Celovec
Družina Milač Alojzij, p. d. Brenar Blato		Inž. Čistimir Bauer in družina Šmohor — Modrenja ves 1	Družina Kuster Janez, p. d. Zulechner Mokrije
Družina Kokot Kostanje			Dipl. trg. Franc Brežjak Celovec
Družina Besser Račiče, Št. Peter na Vaš. želi vsem izseljencem in prijateljem vesele praznike			Družina Oraš Kajže pri Glinah
Upravni in nadzorni odbor Hranilnice in posojilnice Velikovec svojim članom in vlagateljem			Piko Janez Belšak
Golob Antonija Dunaj			Družina Bašnik Egidij Čahorče
Družina Vavti, p. d. Hanin Šmihel pri Pliberku			

Zveza slovenskih zadrug v Celovcu

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

želi vsem včlanjenim zadrugam, njihovim odborom, poslovodjem in članom, vsem zvestim odjemalcem in vsem koroškim Slovencem vesele praznike in uspehov polno novo leto 1957

Vesele božične praznike
in srečno Novo leto

Hranilnica in posojilnica
KOTMARA VAS

Vesel božič
in srečno novo leto 1957 želi

Hranilnica in posojilnica
ŠMIHEL pri PLIBERKU

Vesel božič in srečno Novo leto
želi vsem svojim članom

Hranilnica in posojilnica
ZILJSKA BISTRICA

Vsem članom, vlagateljem
in poslovnim prijateljem
vesele praznike in srečno Novo leto
želi

Hranilnica in posojilnica
r. z. z n. j. CELOVEC

Vsem članom in vlagateljem
vesele praznike in srečno Novo leto

Hranilnica in posojilnica
ST. JANŽ v Rožu

Z najboljšimi voščili za praznike
in Novo leto se priporoča

Kmetijska zadruga
Bela — Železna Kapla

Zadovoljne praznike
in uspešno leto 1957

Hranilnica in posojilnica
PODLJUBELJ

Vesel božič in srečno Novo leto želi vsem članom, prodajalcem
in odjemalcem, ter sodelavcem.

Južnokoroška gospodarska zadruga
Žaga Železna Kapla — Blagovni oddelek Sinča ves — Žaga Drevlje

Vesel božič
in srečno novo leto želi

Hranilnica in posojilnica
ŠKOFIČE

Vesel božič in srečno novo leto
želi vsem članom

Hranilnica in posojilnica
GLINJE

Hranilnica in posojilnica
PODRAVLJE

želi vsem članom in vlagateljem
vesele praznike in srečno Novo leto

Zadovoljne praznike in uspehov polno leto 1957

Hranilnica in posojilnica Dobrla vas

V svojih obnovljenih prostorih
se priporoča
in želi vsem zadružnikom
vesele praznike in srečno
novo leto

Hranilnica in posojilnica
ŽELEZNA KAPLA

Vesele praznike in mnogo uspehov
v letu 1957
Hranilnica in posojilnica
Vovbre
sedež v Grebinjskem klostru

Zadružništvo — steber
našega gospodarstva
Hranilnica in posojilnica
PLIBERK

želi vsem članom srečen božič
in uspešno novo leto

Vesele praznike in uspešno
novo leto 1957
želi vsem svojim cenjenim gostom
vodstvo hotela

Korotan
SEKIRA

Srečno novo leto želi
Kilian Köchl
Pisalni stroji — popravila
CELOVEC — KLAGENFURT
8. Mai Strasse 19 tel. 50-98

Učiteljski zbor, gojenci in nameščenci

Slovenske kmetijske šole Podravlje

želi vsem koroškim Slovencem, vsem prijateljem in dobrotnikom zadovoljne
praznike ter srečno in uspešno novo leto

Vsem našim cenjenim odjemalcem
želimo prijeten božič in uspeha
polno novo leto 1957

Breznik & Co.
trgovina z vinom
Celovec, Viktringerstr. 5

Linolej
guma
telon
stragula
obloge za tla

Orasch's Erben
CELOVEC — KLAGENFURT
8.-Mai-Strasse 5, tel. 56-38
in Prosenhof

Vesel božič in mnogo uspeha v novem letu 1957
Schuhhaus
Josef Blahnig
CELOVEC — KLAGENFURT
Bahnhofstraße 13

Nudi največjo izbiro
modnih čevljev

Josef Pötzl

steklo, porcelan, beloprstena posoda;
hišno in kuhinjsko orodje;
gradbene in portalne osteklenitve
veletrgovina za steklene plošče

CELOVEC — KLAGENFURT

Lidmanskyygasse 13 tel. 57-81
Karfreitstrasse 17

CARIMPEX CELOVEC — KLAGENFURT, Gabelsbergerstrasse 42
Telefon 24-98

Izvaža: uvozne, izvozne, tranzitne in reeksportne posle
uvaža: sadje, zelenjavo in druge prehrabene artikle, krmila
izvaža: poljedelske in druge stroje, orodje, tehnični material ter artikle široke potrošnje

STEYR FIAT na vseh cestah ...
Tudi za Vas primerno vozilo
Vam nudi deželno zastopstvo

Thomas BOHRER
CELOVEC — KLAGENFURT
Villacherstr. 29

*Vesele božične praznike in uspešno novo leto 1957
želi vsem odjemalcem.*

Erwin Münch

CELOVEC — KLAGENFURT
Villacherstrasse 187

trgovina z drvimi in premogom

RESTAVRACIJA

Volkskeller

CELOVEC — KLAGENFURT
Bahnhofstraße

GRADBENO PODJETJE
za stavbena in inženirska dela

Dipl. Ing. **RUDOLF MOSER**

CELOVEC — KLAGENFURT
Ehrenhausnerstrasse 7, tel. 56-28

„NATIONAL“
SPLOŠNA ZAVAROVALNA AKCIJSKA DRUŽBA

pogodbeni zavod Zveze slovenskih zadrug,
Slovenske prosvetne zveze in Slovenske kmečke zveze

prevzame zavarovanja vseh vrst pod ugodnimi pogoji

Deželna poslovalnica za Koroško

Celovec - Klagenfurt, Lidmanskyygasse 9 / I, Telefon 23-07

Franz

Sagaischek

veletrgovina s premogom

CELOVEC - KLAGENFURT

Stauderhaus, telefon 21-71

Vsem odjemalcem, delavcem in znancem prijetne praznike in obilo uspeha
v novem letu želi

tesarsko podjetje

Franc GASSER

BILČOVŠ

Alois Caviola

tapetnik in dekorater

CELOVEC — KLAGENFURT

Karfreitstrasse 13 / Tel. 32-04

KLISARNA · PAPIRNICA

ROMAN RITTER

CELOVEC — KLAGENFURT, BURGGASSE 8 — TEL. 21-08

Vesel božič

in mnogo uspeha

v novem letu 1957

Vam želi

MAX GRAMILLER

Črve in mesarske potrebščine

CELOVEC - KLAGENFURT

Adlergasse 14

Telefon 45-59

Hans Harlander & Söhne

Centralne kurjave, sanitarno naprave
POREČE, tel. 224
CELOVEC — KLAGENFURT
Villacherstrasse 4, tel. 26-62

Karl Prinčič

Celovec — Klagenfurt, Sternallee

*želi vsem svojim odjemalcem vesel
božič in uspešno novo leto 1957*

Pojem za dobro moško obleko je
„GAPP“, specialna trgovina za moške

Gapp

Celovec — Klagenfurt

Karfreitstraße 3

Vsem našim odjemalcem priskrbe božične in novoletne pozdrave! **PLACH STOFFE** Celovec — Klagenfurt

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi
FRANZ NAPOTNIK
trgovina z železnino in barvami
CELOVEC — KLAGENFURT
Priesterhausg. 24

Modni salon

Franc Haderlap

Celovec, Tarviserstr. 100, tel 21-23

Vam postreže v največje
zadovoljstvo!

Vesel božič in srečno novo leto 1957
želi svojim odjemalcem

Blumen Seihleher

CELOVEC — KLAGENFURT

Benediktinerplatz, tel. 47-83

Gummi-Berger

Celovec, tel. 45-23
Kardinalsplatz 11 Benediktinerplatz 10

Gumijevi izdelki vseh vrst, predmeti iz plastičnih
snovi, dežni plašči, plašči proti prahu, gumijasti
škornji in čevlji, igrače, namizna pokrivala in za-
vese, gume za avtomobile

Hans Wernig

Panzerkassen — Bürostahlmöbel
Landmaschinen — Porsche-Traktoren
Herde und Öfen — Kühlanlagen

KLAGENFURT

Paulitschgasse 8, Fernruf 35-02
Heiligengeist Platz 10

Krischke & Co.

CELOVEC — KLAGENFURT
8.-Mai-Strasse 3
Neuer Platz 12

Vam želi prav vesel božič in mnogo
sreče v Novem letu

Želimo svojim odjemalcem
vesele božične praznike
in dobro novo leto

SCHRACK

Elektrizitäts A. G. Wien

Podružnica Celovec — Klagenfurt
Rosentalerstrasse 15

Neon — Austria

Alexander Rudalics
Glastechnik
KLAGENFURT
Villacher Straße 3 / Tel. 30-03
Erzeugung von Neonlichtklammen
u. plast. Metallbuchstaben

Slike

za potne liste in vize takoj pri

foto Crasch

CELOVEC — KLAGENFURT
Priesterhausgasse 1

Podjetje za električne instalacije
vseh vrst in izdelavo modernih
stikalnih naprav

strokovna elektrotrgovina

ing.

T. Schlapper

ST. JAKOB V ROŽU

želi vsem odjemalcem in naročnikom
vesel božič in srečno Novo leto 1957

Obliskite v času božičnih praznikov in Novega leta

BUFFET SPITRA

CELOVEC — KLAGENFURT, 8.-Mai-Strasse 11

Dipl. Opt. Ing. **Josef A. KERN**

URAR — OPTIK
Celovec-Klagenfurt, Stauderplatz 4
10% popusta na očala, ure in
popravila

Vsem odjemalcem vesele praznike
in srečno novo leto želi

RADIO — ELEKTRO **Kreutz**

CELOVEC — KLAGENFURT
ST. RUPRECHTER STRASSE

BERITE IN ŠIRITE

SLOVENSKI
vestnik